

Antoni Płoszczyńiec (UP)

Tytuł: Biograficzne i aksjologiczne źródła melancholii w filozofii Henryka Elzenberga

Abstrakt

Celem wystąpienia jest przedstawienie źródeł melancholii w filozofii Henryka Elzenberga, ze szczególnym uwzględnieniem czynników biograficznych i aksjologicznych. W pierwszej kolejności wskaże się na charakter myśli Elzenberga, która łączy personalno-egzystencjalny charakter traktowanych problemów filozoficznych z wysoce analitycznym podejściem. Następnie zostanie omówione pojęcie pesymizmu w filozofii Elzenberga oraz pesymistyczny wymiar jego filozofii, a następnie wskaże się na różnice między pesymizmem a melancholią. Jedną z kluczowych różnic między obydwoma fenomenami dotyczy tego, że pesymizm jest czymś co wymaga przewyciężenia, w odróżnieniu od melancholii, która po prostu towarzyszy jednostce. Melancholia, jak pisze Elzenberg, może nawet łagodzić pesymistyczny obraz świata. Dalej omówi się biograficzne i aksjologiczne uwarunkowania melancholii w pesymizmie Elzenberga. Do najważniejszych źródeł rzeczonyj melancholii należą: wczesna utrata rodziców, silny introwertyzm, wczesne fascynacja stoicyzmem i poezją Leconte de Lisle'a, poczucie samotności ontycznej, perfekcjonizm etyczny i aksjologiczny, antynaturalizm aksjologiczny oraz koncepcja zła antropologicznego, w myśl której człowiek jest z natury zły, a zło w nim obecne wiąże się z brakiem zainteresowania wartościami per se, które wymagają wyrzeczeń („Nie diabeł, lecz świnia”).

Słowa kluczowe: kryzys psychiczny, melancholia, depresja, prekaryjność, biografia

Nota o autorze (w tym: stopień naukowy, afiliacja, dane kontaktowe)

Antoni Płoszczyńiec – doktor filozofii, adiunkt w Katedrze Etyki Ogólnej IFiS UP. Zajmuje się aksjologią, ontologią, filozofią człowieka, etyką i historią filozofii polskiej. Autor monografii *Asceza i człowiek. Studium antropologii filozoficznej Henryka Elzenberga*.

Dane kontaktowe: antoni.ploszczyniec@up.krakow.pl